EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.7.2021
COM(2021) 388 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

Euroopan unionin liittymisestä yleissopimukseen ulkomaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa

{SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final} - {SWD(2021) 193 final}

YLEISSOPIMUS ULKOMAISTEN TUOMIOIDEN TUNNUSTAMISESTA JA TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA SIVIILI- TAI KAUPPAOIKEUDELLISISSA ASIOISSA

Tämän yleissopimuksen osapuolet, jotka

haluavat edistää oikeussuojan tosiasiallista saatavuutta kaikille ja helpottaa sääntöihin perustuvaa monenvälistä kauppaa ja sääntöihin perustuvia investointeja sekä liikkuvuutta oikeudellisen yhteistyön avulla,

uskovat, että tällaista yhteistyötä voidaan tehostaa luomalla yhdenmukaiset perussäännöt ulkomaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa, jotta tällaisten tuomioiden tosiasiallista tunnustamista ja täytäntöönpanoa voidaan helpottaa,

ovat vakuuttuneita siitä, että tällainen tehostettu oikeudellinen yhteistyö edellyttää erityisesti kansainvälistä sääntelyä, joka tarjoaa ulkomaisten tuomioiden maailmanlaajuisen liikkuvuuden osalta enemmän ennakoitavuutta ja varmuutta ja täydentää oikeuspaikkasopimuksista 30 päivänä kesäkuuta 2005 tehtyä yleissopimusta,

ovat tässä tarkoituksessa päättäneet tehdä tämän yleissopimuksen ja sopineet seuraavista määräyksistä:

I LUKU – SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla
Soveltamisala

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan tuomioiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa. Sitä ei sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin.

2. Tätä yleissopimusta sovelletaan yhden sopimusvaltion tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon toisessa sopimusvaltiossa.

2 artikla
Soveltamisalan ulkopuolelle rajatut asiat

1. Tätä yleissopimusta ei sovelleta

a) luonnollisten henkilöiden oikeudelliseen asemaan, oikeuskelpoisuuteen tai oikeustoimikelpoisuuteen;

b) elatusvelvollisuuteen;

c) muihin perheoikeudellisiin asioihin, aviovarallisuussuhteisiin ja muihin avioliitosta tai vastaavanlaisesta suhteesta johtuviin oikeuksiin tai velvollisuuksiin;

d) testamenttiin ja perintöön;

e) maksukyvyttömyyteen, akordiin, rahoituslaitosten kriisinratkaisuun ja niihin rinnastettaviin asioihin;

f) matkustajien ja tavaran kuljetukseen;

g) rajat ylittävään meren saastumiseen, meren saastumiseen kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla, alusten aiheuttamaan meren saastumiseen, merioikeudellisia vaateita koskevan vastuun rajoittamiseen ja yhteiseen haveriin;

h) ydinvahinkojen korvausvastuuseen;

i) oikeushenkilöiden pätevyyteen, mitättömyyteen ja purkamiseen sekä niiden päättävien elinten päätösten pätevyyteen;

j) julkiseen rekisteriin tehtyjen merkintöjen pätevyyteen;

k) kunnianloukkauksiin;

l) yksityisyyteen;

m) immateriaalioikeuksiin;

n) asevoimien toimintaan, mukaan lukien niiden henkilöstön toiminta virkatehtävien hoitamisessa;

o) lainvalvontatoimiin, mukaan lukien lainvalvontaviranomaisten toiminta virkatehtävien hoitamisessa;

p) kilpailun rajoittamista koskeviin asioihin, paitsi jos tuomio perustuu toimintaan, joka muodostaa kilpailunvastaisen sopimuksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan todellisten tai mahdollisten kilpailijoiden välillä hintojen sopimiseksi, tarjouskeinottelun harjoittamiseksi, tuotantorajoitusten tai -kiintiöiden vahvistamiseksi tai markkinoiden jakamiseksi jakamalla asiakkaita, toimittajia, alueita tai kaupan aloja, ja jos tällainen toiminta tapahtui ja sen vaikutus toteutui tuomiovaltiossa;

q) valtionvelan uudelleenjärjestelyyn yksipuolisilla valtion toimenpiteillä.

2. Tuomiota ei suljeta tämän yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle, jos asia, johon tätä yleissopimusta ei sovelleta, tuli esiin ainoastaan esikysymyksenä tuomion antamismenettelyssä eikä oikeudenkäynnin kohteena. Erityisesti tuomio ei jää yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle vain sillä perusteella, että asia tuli esiin vastineessa, jollei kyseinen asia ollut oikeudenkäynnin kohteena.

3. Tätä yleissopimusta ei sovelleta välimiesmenettelyyn eikä vastaavanlaisiin menettelyihin.

4. Tuomiota ei suljeta tämän yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle vain sillä perusteella, että valtio, hallitus, valtion laitos tai valtiota edustava henkilö oli asianosaisena oikeudenkäynnissä.

5. Tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta valtioiden tai kansainvälisten järjestöjen erioikeuksiin ja vapauksiin taikka niiden omaisuuteen liittyviin erioikeuksiin ja vapauksiin.

3 artikla
Määritelmät

1. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan

a) ’vastaajalla’ henkilöä, jota vastaan kanne tai vastakanne on esitetty tuomiovaltiossa;

b) ’tuomiolla’ jokaista sopimusvaltion tuomioistuimen pääasiassa antamaa ratkaisua riippumatta siitä, kutsutaanko kyseistä ratkaisua tuomioksi, päätökseksi, täytäntöönpanomääräykseksi vai joksikin muuksi, samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevaa tuomioistuimen (tai sen virkamiehen) päätöstä edellyttäen, että ratkaisu liittyy

pääasiassa annettuun ratkaisuun, joka voidaan tunnustaa tai panna täytäntöön tämän yleissopimuksen nojalla. Väliaikainen turvaamistoimi ei ole tuomio.

2. Yhteisöllä tai henkilöllä, joka ei ole luonnollinen henkilö, katsotaan olevan asuinpaikka valtiossa,

a) jossa sillä on sääntömääräinen kotipaikka;

b) jonka lain mukaisesti se on perustettu tai muodostettu;

c) jossa sillä on keskushallinto; tai

d) jossa sillä on pääasiallinen toimipaikka.

II LUKU – TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

4 artikla
Yleiset määräykset

1. Sopimusvaltion (tuomiovaltio) tuomioistuimen antama tuomio tunnustetaan ja pannaan täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa (pyynnön vastaanottanut valtio) tämän luvun määräysten mukaisesti. Tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä ainoastaan tässä yleissopimuksessa määrätyillä perusteilla.

2. Tuomiota ei saa sen asiaratkaisun osalta ottaa uudelleen tutkittavaksi pyynnön vastaanottaneessa valtiossa. Siellä voidaan tarkastella ainoastaan sitä, mikä on tarpeen tämän yleissopimuksen soveltamiseksi.

3. Tuomio tunnustetaan ainoastaan, jos se on voimassa tuomiovaltiossa, ja pannaan täytäntöön ainoastaan, jos se on täytäntöönpanokelpoinen tuomiovaltiossa.

4. Tunnustamista tai täytäntöönpanoa voidaan lykätä tai siitä voidaan kieltäytyä, jos 3 kohdassa tarkoitettuun tuomioon on haettu muutosta tuomiovaltiossa tai jos varsinaisen muutoksenhaun määräaika ei ole päättynyt. Kieltäytyminen ei estä esittämästä tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevaa hakemusta myöhemmin.

5 artikla
Tunnustamisen ja täytäntöönpanon perusteet

1. Tuomio voidaan tunnustaa ja panna täytäntöön, jos jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) henkilöllä, jota vastaan tunnustamista tai täytäntöönpanoa haetaan, oli asuinpaikka tuomiovaltiossa silloin, kun kyseisestä henkilöstä tuli oikeudenkäynnin asianosainen tuomion antaneessa tuomioistuimessa;

b) luonnollisella henkilöllä, jota vastaan tunnustamista tai täytäntöönpanoa haetaan, oli yrityksen pääasiallinen toimipaikka tuomiovaltiossa silloin, kun kyseisestä henkilöstä tuli oikeudenkäynnin asianosainen tuomion antaneessa tuomioistuimessa, ja kanne, johon tuomio perustuu, johtui kyseisen yrityksen toiminnasta;

c) henkilö, jota vastaan tunnustamista tai täytäntöönpanoa haetaan, on henkilö, joka nosti kanteen, johon tuomio perustuu, vastakanteita lukuun ottamatta;

d) vastaajalla oli sivuliike, agentuuri tai muu toimipaikka, joka ei ole erillinen oikeushenkilö, tuomiovaltiossa silloin, kun kyseisestä henkilöstä tuli oikeudenkäynnin asianosainen tuomion

antaneessa tuomioistuimessa, ja kanne, johon tuomio perustuu, johtui kyseisen sivuliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan toiminnasta;

e) vastaaja antoi nimenomaisen suostumuksensa tuomion antaneen tuomioistuimen toimivaltaan sen oikeudenkäynnin aikana, jossa tuomio annettiin;

f) vastaaja esitti pääasiaa koskevia väitteitä tuomion antaneessa tuomioistuimessa riitauttamatta toimivaltaa tuomiovaltion lainsäädännössä säädetyssä määräajassa, jollei ole ilmeistä, että toimivallan tai sen käytön kiistäminen ei olisi onnistunut kyseisen lainsäädännön nojalla;

g) tuomiossa otettiin kantaa sopimusvelvoitteeseen, ja sen antoi sen valtion tuomioistuin, jossa kyseisen velvoitteen täyttäminen tapahtui tai olisi pitänyt tapahtua noudattaen

i) osapuolten sopimusta tai

ii) sopimukseen sovellettavaa lakia, jos sovittua velvoitteen täytäntöönpanopaikkaa ei ole,

paitsi jos vastaajan oikeustoimeen liittyvä toiminta ei selvästi muodostanut tarkoituksenmukaista ja olennaista liittymää kyseiseen valtioon;

h) tuomiossa otettiin kantaa kiinteän omaisuuden vuokraukseen, ja sen antoi sen valtion tuomioistuin, jossa kyseinen omaisuus sijaitsee;

i) tuomio annettiin vastaajaa vastaan ja siinä otettiin kantaa sopimusvelvoitteeseen, jonka vakuutena oli esineoikeus tuomiovaltiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen, jos sopimukseen perustuva kanne yhdistettiin samaan vastaajaan kohdistuvaan kanteeseen, joka liittyi kyseiseen esineoikeuteen;

j) tuomiossa otettiin kantaa kuolemasta, ruumiinvammasta, aineelliselle omaisuudelle aiheutuneesta vahingosta tai sellaisen menetyksestä johtuvaan, sopimukseen perustumattomaan velvoitteeseen, ja teko tai laiminlyönti, joka aiheutti suoraan tällaisen vahingon, tapahtui tuomiovaltiossa, riippumatta siitä, missä kyseinen vahinko tapahtui;

k) tuomio koskee vapaaehtoisesti muodostetun ja kirjallisesti vahvistetun trustin pätevyyttä, rakennetta, vaikutuksia, hallinnointia tai vaihtelua ja

i) tuomiovaltio on oikeudenkäynnin aloittamisajankohtana nimetty trustin perustamista koskevassa asiakirjassa valtioksi, jonka tuomioistuimissa tällaisia asioita koskevat riidat ratkaistaan; tai

ii) tuomiovaltio on oikeudenkäynnin aloittamisajankohtana nimetty nimenomaisesti tai epäsuorasti trustin perustamista koskevassa asiakirjassa valtioksi, jossa trustin hallinnollinen päätoimipaikka sijaitsee.

Tätä alakohtaa sovelletaan ainoastaan tuomioihin, jotka koskevat trustin sisäisiä näkökohtia niiden henkilöiden välillä, jotka ovat tai olivat trustissa määritellyssä suhteessa;

l) tuomiossa otettiin kantaa vastakanteeseen

i) siltä osin kuin se annettiin vastakanteen nostajan hyväksi edellyttäen, että vastakanne johtui samasta oikeustoimesta tai tapahtumasta kuin kanne; tai

ii) siltä osin kuin se annettiin vastakanteen nostajaa vastaan, jollei tuomiovaltion lainsäädännössä edellytetä vastakanteen nostamista prekluusion estämiseksi;

m) tuomio annettiin tuomioistuimessa, joka on nimetty kirjallisesti tehdyssä tai vahvistetussa sopimuksessa tai millä tahansa muulla tiedonvälityskeinolla, jonka kautta tiedot ovat saatavilla siten, että niitä voidaan myöhemmin tarkastella, yksinomainen oikeuspaikkasopimus pois lukien.

Tätä alakohtaa sovellettaessa ’yksinomaisella oikeuspaikkasopimuksella’ tarkoitetaan kahden tai useamman osapuolen välillä tehtyä sopimusta, jossa nimetään yhden valtion tuomioistuimet tai yhden valtion yksi tai useampi tietty tuomioistuin ratkaisemaan tietystä oikeussuhteesta syntyneitä taikka mahdollisesti syntyviä riitoja rajaten pois kaikkien muiden tuomioistuinten toimivallan.

2. Jos tunnustamista tai täytäntöönpanoa haetaan sellaista luonnollista henkilöä vastaan, joka toimii ensisijaisesti henkilökohtaisten, perheensä tai kotitaloutensa tarpeiden perusteella (kuluttaja) kuluttajasopimukseen liittyvissä asioissa, tai työntekijää vastaan tämän työsopimukseen liittyvissä asioissa,

a) 1 kohdan e alakohtaa sovelletaan ainoastaan, jos suostumus on osoitettu tuomioistuimelle suullisesti tai kirjallisesti;

b) 1 kohdan f, g ja m alakohtaa ei sovelleta.

3. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta tuomioon, jossa otetaan kantaa kiinteän omaisuuden vuokraamiseen asumistarkoituksessa tai kiinteän omaisuuden rekisteröintiin. Tällainen tuomio voidaan tunnustaa ja panna täytäntöön vain, jos sen on antanut sen valtion tuomioistuin, jossa kyseinen omaisuus sijaitsee.

6 artikla

Tunnustamisen ja täytäntöönpanon yksinomainen perusta

Sen estämättä, mitä 5 artiklassa määrätään, esineoikeuksista kiinteään omaisuuteen annettu tuomio tunnustetaan ja pannaan täytäntöön siinä ja vain siinä tapauksessa, että kyseinen omaisuus sijaitsee tuomiovaltiossa.

7 artikla

Tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytyminen

1. Tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä, jos

a) haastehakemus tai vastaava asiakirja, joka sisältää kanteen keskeiset osat,

i) on jätetty antamatta vastaajalle tiedoksi riittävän ajoissa ja siten, että hän olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, jollei vastaaja ole osallistunut oikeuskäsittelyyn ja vastannut kanteeseen riitauttamatta tiedoksiantoa tuomion antaneessa tuomioistuimessa, edellyttäen, että tiedoksiannon riitauttaminen oli sallittua tuomiovaltion lain mukaan; tai

ii) on annettu vastaajalle tiedoksi pyynnön vastaanottaneessa valtiossa tavalla, joka on vastoin pyynnön vastaanottaneessa valtiossa asiakirjojen tiedoksiantoon sovellettavia perusperiaatteita;

b) tuomio on saatu petoksella;

c) tunnustaminen tai täytäntöönpano olisi selvästi vastoin pyynnön vastaanottaneen valtion oikeusjärjestyksen perusteita, mukaan lukien tilanteet, joissa tuomioon johtanut yksittäinen oikeudenkäynti on ollut ristiriidassa kyseisen valtion oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin perusperiaatteiden kanssa, ja tilanteet, joihin liittyy kyseisen valtion turvallisuuden tai suvereniteetin loukkaus;

d) oikeudenkäynti tuomion antaneessa tuomioistuimessa oli vastoin sopimusta tai nimeämistä trustin perustamista koskevassa asiakirjassa, jonka mukaan kyseinen riita oli ratkaistava muun kuin tuomiovaltion tuomioistuimessa;

e) tuomio on ristiriidassa pyynnön vastaanottaneen valtion tuomioistuimessa samojen asianosaisten välisessä riidassa annetun tuomion kanssa; tai

f) tuomio on ristiriidassa toisen valtion tuomioistuimessa samaa asiaa koskevan ja samojen asianosaisten välillä aikaisemmin annetun tuomion kanssa edellyttäen, että aikaisempi tuomio täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi pyynnön vastaanottaneessa valtiossa.

2. Tunnustamista tai täytäntöönpanoa voidaan lykätä tai siitä voidaan kieltäytyä, jos samojen osapuolten välinen samaa asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä pyynnön vastaanottaneen valtion tuomioistuimessa, jos

a) asia oli saatettu pyynnön vastaanottaneen valtion tuomioistuimen käsiteltäväksi ennen tuomion antanutta tuomioistuinta; ja

b) riidan ja pyynnön vastaanottaneen valtion välillä on läheinen liittymä.

Kieltäytyminen tämän kohdan nojalla ei estä esittämästä tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevaa hakemusta myöhemmin.

8 artikla
Esikysymykset

1. Esikysymystä koskevaa ratkaisua ei tunnusteta eikä panna täytäntöön tämän yleissopimuksen nojalla, jos ratkaisu koskee asiaa, johon tätä yleissopimusta ei sovelleta, tai 6 artiklassa tarkoitettua asiaa, josta on päättänyt muun valtion kuin kyseisessä artiklassa tarkoitetun valtion tuomioistuin.

2. Tuomion tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä, jos ja siltä osin kuin tuomio perustui ratkaisuun asiassa, johon tätä yleissopimusta ei sovelleta, tai 6 artiklassa tarkoitetussa asiassa, josta on päättänyt muun valtion kuin kyseisessä artiklassa tarkoitetun valtion tuomioistuin.

9 artikla
Erotettavuus

Tuomion erotettavissa oleva osa on tunnustettava tai pantava täytäntöön, jos kyseisen osan tunnustamista tai täytäntöönpanoa haetaan tai jos ainoastaan osa tuomiosta voidaan tämän yleissopimuksen mukaisesti tunnustaa tai panna täytäntöön.

10 artikla
Vahingonkorvaukset

1. Tuomion tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä, jos ja siltä osin kuin tuomiossa määrätään sellaisesta vahingonkorvauksesta, mukaan lukien ennalta ehkäisevässä tarkoituksessa tai rangaistuksena määrätty vahingonkorvaus, joka ei korvaa asianosaisen todellista menetystä tai vahinkoa.

2. Tuomioistuimen, jolle pyyntö on osoitettu, on otettava huomioon, onko tuomion antaneen tuomioistuimen määräämällä vahingonkorvauksella tarkoitus kattaa oikeudenkäyntiin liittyvät kulut ja kustannukset ja miltä osin.

11 artikla
Sovinnot

Sovinto, jonka sopimusvaltion tuomioistuin on vahvistanut tai joka on tehty sopimusvaltion tuomioistuimessa oikeudenkäynnin aikana ja joka on täytäntöönpanokelpoinen tuomiovaltiossa samoin edellytyksin kuin tuomio, pannaan tämän yleissopimuksen nojalla täytäntöön samoin edellytyksin kuin tuomio.

12 artikla
Toimitettavat asiakirjat

1. Tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa hakevan asianosaisen on toimitettava seuraavat asiakirjat:

a) täydellinen ja oikeaksi todistettu jäljennös tuomiosta;

b) jos asiassa on annettu yksipuolinen tuomio, alkuperäinen asiakirja tai oikeaksi todistettu jäljennös asiakirjasta, jossa osoitetaan, että haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu tiedoksi poisjääneelle asianosaiselle;

c) asiakirjat, jotka ovat tarpeen sen osoittamiseksi, että tuomio on lainvoimainen tai, tapauksesta riippuen, täytäntöönpanokelpoinen tuomiovaltiossa;

d) edellä 11 artiklassa tarkoitetussa tapauksessa tuomiovaltion tuomioistuimen (tai sen virkamiehen) antama todistus, jonka mukaan sovinto tai osa siitä on täytäntöönpanokelpoinen tuomiovaltiossa samoin edellytyksin kuin tuomio.

2. Jos tuomion ehdot ovat sellaiset, ettei pyynnön vastaanottanut tuomioistuin voi tarkistaa, onko tämän luvun edellytyksiä noudatettu, tuomioistuin voi vaatia tarpeelliseksi katsomansa asiakirjat.

3. Tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevaan hakemukseen voidaan liittää tuomiovaltion tuomioistuimen (tai sen virkamiehen) antama tuomioon liittyvä asiakirja, joka on laadittu Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin suosittaman ja julkaiseman mallin mukaisesti.

4. Jos tässä artiklassa tarkoitetut asiakirjat on laadittu muulla kuin pyynnön vastaanottaneen valtion virallisella kielellä, niihin on liitettävä oikeaksi todistettu käännös viralliselle kielelle, jollei pyynnön vastaanottaneen valtion laissa toisin säädetä.

13 artikla
Menettely

1. Tuomion tunnustamista, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista tai täytäntöönpantavaksi kirjaamista ja tuomion täytäntöönpanoa koskevaan menettelyyn sovelletaan pyynnön vastaanottaneen valtion lakia, jollei tässä yleissopimuksessa toisin määrätä. Pyynnön vastaanottaneen valtion tuomioistuimen on toimittava viipymättä.

2. Pyynnön vastaanottaneen valtion tuomioistuin ei saa kieltäytyä tunnustamasta tai panemasta täytäntöön tämän yleissopimukseen soveltamisalaan kuuluvaa tuomiota sillä perusteella, että tunnustamista tai täytäntöönpanoa olisi pyydettävä toisessa valtiossa.

14 artikla
Oikeudenkäyntikulut

1. Asianosaiselta, joka sopimusvaltiossa hakee toisen sopimusvaltion tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöönpanoa, ei saa vaatia vakuutta, takuuta, talletusta tai muuta

senkaltaista suoritusta ainoastaan sillä perusteella, että asianosainen on ulkomaalainen tai että hänellä ei ole koti- tai asuinpaikkaa täytäntöönpanovaltiossa.

2. Oikeudenkäyntikulujen maksamista koskeva määräys, joka on annettu sopimusvaltiossa sellaista henkilöä vastaan, joka on vapautettu vakuuksia, takuita tai talletuksia koskevista vaatimuksista 1 kohdan tai oikeudenkäynnin aloittamisvaltion lain nojalla, on saatettava täytäntöönpanokelpoiseksi missä tahansa muussa sopimusvaltiossa määräyksen antamaan etuun oikeutetun henkilön hakemuksesta.

3. Valtio voi antaa selityksen, jonka mukaan se ei sovella 1 kohtaa, tai se voi nimetä tuomioistuimet, jotka eivät sovella 1 kohtaa.

15 artikla
Kansallisen lainsäädännön mukainen tunnustaminen ja täytäntöönpano

Jollei 6 artiklasta muuta johdu, tämä yleissopimus ei estä kansallisen lainsäädännön mukaista tuomioiden tunnustamista tai täytäntöönpanoa.

III LUKU – YLEISET LAUSEKKEET

16 artikla
Siirtymämääräys

Tätä yleissopimusta sovelletaan tuomioiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon, jos yleissopimus oli voimassa tuomiovaltion ja pyynnön vastaanottaneen valtion välillä ajankohtana, jona oikeudenkäynti pantiin vireille tuomiovaltiossa.

17 artikla
Tunnustamisen ja täytäntöönpanon rajoittamista koskevat selitykset

Valtio voi antaa selityksen, jonka mukaan sen tuomioistuimet voivat kieltäytyä tunnustamasta tai panemasta täytäntöön toisen sopimusvaltion tuomioistuimen antamaa tuomiota, jos asianosaisten asuinpaikka oli pyynnön vastaanottaneessa valtiossa ja heidän välinen oikeussuhde ja kaikki muut riidan kannalta merkitykselliset seikat kuin tuomion antaneen tuomioistuimen sijainti liittyivät ainoastaan pyynnön vastaanottaneeseen valtioon.

18 artikla
Erityisiä oikeudenaloja koskevat selitykset

1. Jos valtiolla on vahvat perusteet olla soveltamatta tätä yleissopimusta erityiseen oikeudenalaan, se voi antaa selityksen, jonka mukaan se ei sovella yleissopimusta kyseiseen oikeudenalaan. Selityksen antava valtio varmistaa, ettei selitys ole tarpeettoman laaja ja että soveltamisalan ulkopuolelle rajattu oikeudenala määritellään selvästi ja täsmällisesti.

2. Yleissopimusta ei sovelleta kyseisen oikeudenalan osalta

a) selityksen antaneessa sopimusvaltiossa;

b) muissa sopimusvaltioissa, joissa vaaditaan selityksen antaneen sopimusvaltion tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa.

19 artikla
Valtiota koskevia tuomioita koskevat selitykset

1. Valtio voi antaa selityksen, jonka mukaan se ei sovella tätä yleissopimusta tuomioihin, jotka ovat seurausta oikeudenkäynneistä, joissa jokin seuraavista on asianosainen:

a) kyseinen valtio tai sen puolesta toimiva luonnollinen henkilö; tai

b) kyseisen valtion laitos tai tällaisen laitoksen puolesta toimiva luonnollinen henkilö.

Selityksen antava valtio varmistaa, ettei selitys ole tarpeettoman laaja ja että soveltamisalan ulkopuolelle rajaaminen määritellään selvästi ja täsmällisesti. Selityksessä ei eroteta toisistaan tuomioita, joissa valtio, kyseisen valtion virasto tai jommankumman puolesta toimiva luonnollinen henkilö on vastaaja tai kantaja tuomion antaneessa tuomioistuimessa käytävässä oikeudenkäynnissä.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisen selityksen antaneen valtion tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä, jos tuomio on seurausta oikeudenkäynnistä, jossa joko selityksen antanut valtio tai pyynnön vastaanottanut valtio, jokin niiden virastoista tai jommankumman puolesta toimiva luonnollinen henkilö on asianosaisena, selityksessä määritellyssä laajuudessa.

20 artikla
Yhdenmukainen tulkinta

Tätä yleissopimusta tulkittaessa on otettava huomioon sen kansainvälinen luonne sekä tarve edistää sen yhdenmukaista soveltamista.

21 artikla
Yleissopimuksen toimivuuden tarkastelu

Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pääsihteeri toteuttaa säännöllisin väliajoin järjestelyjä, joiden tarkoituksena on tarkastella tämän yleissopimuksen toimivuutta, mahdolliset selitykset mukaan lukien, ja raportoi yleisiä asioita ja toimintaperiaatteita käsittelevälle neuvostolle.

22 artikla
Usean oikeusjärjestelmän valtiot

1. Jos sopimusvaltiossa on tässä yleissopimuksessa mainituissa asioissa voimassa kaksi tai useampia sen eri hallinnollisilla alueilla sovellettavia oikeusjärjestelmiä,

a) viittauksella valtion lakiin tai menettelyyn tarkoitetaan soveltuvin osin asianomaisen hallinnollisen alueen voimassa olevaa lakia tai menettelyä;

b) viittauksilla valtion tuomioistuimeen tai tuomioistuimiin tarkoitetaan soveltuvin osin asianomaisen hallinnollisen alueen tuomioistuinta tai tuomioistuimia;

c) viittauksella liittymään johonkin valtioon tarkoitetaan soveltuvin osin liittymää asianomaiseen hallinnolliseen alueeseen;

d) viittauksella johonkin valtioon liittyvään liittymäperusteeseen tarkoitetaan soveltuvin osin asianomaiseen hallinnolliseen alueeseen liittyvää liittymäperustetta.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, sopimusvaltio, jossa on kaksi tai useampia hallinnollisia alueita, joilla sovelletaan eri oikeusjärjestelmiä, ei ole velvollinen soveltamaan tätä yleissopimusta tilanteissa, jotka liittyvät ainoastaan näihin hallinnollisiin alueisiin.

3. Tuomioistuin, joka sijaitsee hallinnollisella alueella sellaisessa sopimusvaltiossa, jossa on kaksi tai useampia hallinnollisia alueita, joilla sovelletaan eri oikeusjärjestelmiä, ei ole velvollinen tunnustamaan tai panemaan täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa annettua tuomiota ainoastaan sillä perusteella, että tuomio on tunnustettu tai pantu täytäntöön saman sopimusvaltion toisella hallinnollisella alueella tämän yleissopimuksen mukaan.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta alueellisiin taloudellisen yhdentymisen järjestöihin.

23 artikla
Suhde muihin kansainvälisiin asiakirjoihin

1. Tätä yleissopimusta on mahdollisuuksien mukaan tulkittava siten, että sen katsotaan olevan yhteensopiva sopimusvaltioiden osalta voimassa olevien muiden valtiosopimusten kanssa riippumatta siitä, onko ne tehty ennen tätä yleissopimusta vai sen jälkeen.

2. Tämä yleissopimus ei vaikuta ennen tätä yleissopimusta tehdyn valtiosopimuksen soveltamiseen sopimusvaltiossa.

3. Tämä yleissopimus ei vaikuta tämän yleissopimuksen tekemisen jälkeen tehdyn valtiosopimuksen soveltamiseen sopimusvaltiossa siltä osin kuin on kyse sellaisen sopimusvaltion tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta, joka on myös kyseisen valtiosopimuksen osapuoli. Mikään tällaisessa valtiosopimuksessa ei vaikuta 6 artiklan mukaisiin velvoitteisiin sellaisia sopimusvaltioita kohtaan, jotka eivät ole kyseisen valtiosopimuksen osapuolia.

4. Tämä yleissopimus ei vaikuta sellaisen alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön sääntöjen soveltamiseen, joka on tämän yleissopimuksen osapuoli, siltä osin kuin on kyse sellaisen sopimusvaltion tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta, joka on myös kyseisen alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön jäsenvaltio, jos

a) säännöt hyväksyttiin ennen tämän yleissopimuksen tekemistä; tai

b) säännöt hyväksyttiin tämän yleissopimuksen tekemisen jälkeen siltä osin kuin ne eivät vaikuta 6 artiklan mukaisiin velvoitteisiin niitä sopimusvaltioita kohtaan, jotka eivät ole alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön jäsenvaltioita.

IV LUKU – LOPPULAUSEKKEET

24 artikla
Allekirjoittaminen, ratifiointi, hyväksyminen tai liittyminen

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten kaikille valtioille.

2. Tämän yleissopimuksen voimaantulo edellyttää, että allekirjoittajavaltiot ratifioivat tai hyväksyvät sen.

3. Tämä yleissopimus on avoinna liittymistä varten kaikille valtioille.

4. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjat talletetaan yleissopimuksen tallettajan eli Alankomaiden kuningaskunnan ulkoasiainministeriön huostaan.

25 artikla
Epäyhtenäisiä oikeusjärjestelmiä koskevat selitykset

1. Jos valtiossa on kaksi tai useampia hallinnollisia alueita, joilla tämän yleissopimuksen alaan kuuluvilla oikeudenaloilla sovelletaan eri oikeusjärjestelmiä, valtio voi antaa selityksen, jonka mukaan tätä yleissopimusta sovelletaan kaikkiin sen hallinnollisiin alueisiin tai ainoastaan yhteen tai useampaan niistä. Tällaisessa selityksessä on selvästi yksilöitävä hallinnolliset alueet, joihin yleissopimusta sovelletaan.

2. Jollei valtio anna tässä artiklassa tarkoitettua selitystä, yleissopimusta sovelletaan kyseisen valtion kaikkiin hallinnollisiin alueisiin.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta alueellisiin taloudellisen yhdentymisen järjestöihin.

26 artikla

Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt

1. Itsenäisten valtioiden perustama alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö, jolla on toimivalta joillakin tai kaikilla tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla oikeudenaloilla, voi allekirjoittaa tai hyväksyä tämän yleissopimuksen tai liittyä siihen. Alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä on tällöin sopimusvaltion oikeudet ja velvollisuudet siltä osin kuin sillä on toimivaltaa tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla oikeudenaloilla.

2. Alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön on tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai hyväksyessään taikka siihen liittyessään ilmoitettava tallettajalle kirjallisesti niistä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista oikeudenaloista, joiden osalta kyseisen järjestön jäsenvaltiot ovat siirtäneet sille toimivallan. Järjestön on ilmoitettava tallettajalle viipymättä, jos toimivalta muuttuu siitä, mitä on ilmoitettu tämän kohdan mukaisesti annetussa viimeisimmässä ilmoituksessa.

3. Alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettamaa asiakirjaa ei oteta lukuun tämän yleissopimuksen voimaantulon määrittämisessä, jollei alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö anna 27 artiklan 1 kohdan mukaista selitystä, jonka mukaan sen jäsenvaltioista ei tule tämän yleissopimuksen osapuolia.

4. Tämän yleissopimuksen viittaukset sopimusvaltioon tai valtioon koskevat soveltuvin osin myös alueellista taloudellisen yhdentymisen järjestöä.

27 artikla

Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö sopimuspuolena ilman sen jäsenvaltioita

1. Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö voi allekirjoittaessaan tai hyväksyessään yleissopimuksen tai siihen liittyessään antaa selityksen, jonka mukaan sillä on toimivalta kaikilla yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla oikeudenaloilla ja sen jäsenvaltioista ei tule tämän yleissopimuksen osapuolia, vaan ne tulevat sidotuiksi siihen järjestön allekirjoittamisen, hyväksymisen tai liittymisen kautta.

2. Jos alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö antaa selityksen 1 kohdan mukaisesti, tämän yleissopimuksen viittaukset sopimusvaltioon tai valtioon koskevat soveltuvin osin myös järjestön jäsenvaltioita.

28 artikla

Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan sen määräajan päättymistä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jonka kuluessa voidaan 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdä ilmoitus sen toisen valtion osalta, joka on tallettanut 24 artiklassa tarkoitetun ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

2. Tämän jälkeen yleissopimus tulee voimaan

a) kunkin sen myöhemmin ratifioivan tai hyväksyvän tai siihen liittyvän valtion osalta sen määräajan päättymistä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jonka kuluessa kyseisen valtion osalta voidaan tehdä ilmoitukset 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

b) sellaisen hallinnollisen alueen osalta, jota yleissopimus on 25 artiklan mukaisesti ulotettu koskemaan sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut voimaan selityksen antavan valtion osalta, seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kyseisessä artiklassa tarkoitetun selityksen antamisesta on kulunut kolme kuukautta.

29 artikla
Yleissopimuksen mukaisten suhteiden syntyminen

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan kahden sopimusvaltion välillä vain, jos kumpikaan ei ole tehnyt toisesta tallettajalle ilmoitusta 2 tai 3 kohdan mukaisesti. Jos tällaista ilmoitusta ei ole tehty, yleissopimus tulee voimaan kahden sopimusvaltion välillä sen määräajan päättymistä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jonka kuluessa ilmoituksia voidaan tehdä.

2. Sopimusvaltio voi ilmoittaa tallettajalle 12 kuukauden kuluessa 32 artiklan a alakohdassa tarkoitetun, tallettajan tekemän ilmoituksen päivämäärästä, että toisen valtion ratifiointi, hyväksyminen tai liittyminen ei johda tämän yleissopimuksen mukaisten suhteiden syntymiseen näiden kahden valtion välillä.

3. Valtio voi ilmoittaa tallettajalle 24 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun asiakirjansa tallettamisen yhteydessä, että sen ratifiointi, hyväksyminen tai liittyminen ei johda tämän yleissopimuksen mukaisten suhteiden syntymiseen sopimusvaltion kanssa.

4. Sopimusvaltio voi milloin tahansa peruuttaa 2 tai 3 kohdan mukaisesti tekemänsä ilmoituksen. Tällainen peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun ilmoituksen tekemisestä on kulunut kolme kuukautta.

30 artikla
Selitykset

1. Edellä 14, 17, 18, 19 ja 25 artiklassa tarkoitetut selitykset voidaan antaa yleissopimuksen allekirjoittamisen, ratifioinnin tai hyväksymisen tai siihen liittymisen yhteydessä tai milloin tahansa sen jälkeen, ja niitä voidaan muuttaa tai ne voidaan peruuttaa milloin tahansa.

2. Selityksistä sekä niiden muutoksista ja peruutuksista on ilmoitettava tallettajalle.

3. Allekirjoittamisen, ratifioinnin, hyväksymisen tai liittymisen yhteydessä annettu selitys tulee voimaan päivänä, jona tämä yleissopimus tulee voimaan asianomaisen valtion osalta.

4. Myöhemmin annettu selitys sekä sen muutos tai peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen.

5. Myöhemmin annettua selitystä ja sen muutosta tai peruutusta ei sovelleta tuomioihin, jotka ovat seurausta oikeudenkäynnistä, joka on jo pantu vireille tuomion antaneessa tuomioistuimessa selityksen tullessa voimaan.

31 artikla
Irtisanominen

1. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltio voi irtisanoa yleissopimuksen ilmoittamalla siitä tallettajalle kirjallisesti. Irtisanominen voidaan sellaisessa sopimusvaltiossa, jossa on useampi oikeusjärjestelmä, rajoittaa koskemaan vain tiettyjä hallinnollisia alueita.

2. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kaksitoista kuukautta siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen. Jos ilmoituksessa on yksilöity tätä pidempi aika irtisanomisen voimaantulolle, irtisanominen tulee

voimaan tämän pidemmän ajanjakson kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen.

32 artikla
Tallettajan ilmoitukset

Tallettajan on ilmoitettava Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäsenille sekä muille valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, jotka ovat 24, 26 ja 27 artiklan mukaisesti allekirjoittaneet, ratifioineet tai hyväksyneet tämän yleissopimuksen taikka liittyneet siihen,

a) edellä 24, 26 ja 27 artiklassa tarkoitetut allekirjoittamiset, ratifioinnit, hyväksymiset ja liittymiset;

b) päivämäärä, jona tämä yleissopimus tulee voimaan 28 artiklan mukaisesti;

c) edellä 26, 27, 29 ja 30 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset, selitykset, muutokset ja peruutukset; ja

d) 31 artiklassa tarkoitetut irtisanomiset.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet ovat asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Haagissa 2 päivänä heinäkuuta 2019 englannin ja ranskan kielellä, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, yhtenä kappaleena, joka talletetaan Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen arkistoon ja josta toimitetaan oikeaksi todistettu jäljennös diplomaattiteitse kaikille, jotka olivat Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäseniä sen 22. istuntoa pidettäessä, sekä kaikille muille mainittuun istuntoon osallistuneille valtioille.